

CUPRINS

Abrevieri	27
Tema I. ACTUL JURIDIC CIVIL	29
Capitolul I. Noțiunea și clasificarea actelor juridice civile	29
§1. Noțiune	29
§2. Clasificarea actelor juridice civile	30
2.1. Acte juridice civile unilaterale, bilaterale și plurilaterale	30
2.2. Acte juridice cu titlu oneros și acte juridice cu titlu gratuit	32
2.3. Acte juridice consensuale, solemne și reale	33
2.4. Acte juridice civile patrimoniale și acte juridice civile nepatrimoniale	34
2.5. Acte juridice civile de conservare, de administrare și de dispoziție	34
2.6. Acte juridice civile comutative și acte juridice civile aleatorii	35
2.7. Acte juridice civile instantanee și acte juridice civile cu executare succesivă	36
2.8. Acte juridice civile strict personale și acte juridice civile care pot fi încheiate prin reprezentare	36
2.9. Acte juridice civile constitutive, translative și declarative	37
2.10. Acte juridice civile principale și acte juridice civile accesori	37
2.11. Acte juridice civile numite, acte juridice civile nenumite	37
2.12. Acte juridice civile cauzale și acte juridice civile abstractive	38
2.13. Acte juridice civile subiective și acte juridice condiție	38
2.14. Acte juridice civile pure și simple și acte juridice civile afectate de modalități	38
2.15. Acte juridice între vii și acte juridice pentru cauză de moarte	39
§3. Principiul libertății încheierii actului juridic civil	39
3.1. Noțiune	39
3.2. Evoluție	39
3.3. Limitele libertății încheierii actelor juridice	42
§4. Principiul voinței reale	44
Capitolul II. Condițiile de validitate a actului juridic civil	46
<i>Secțiunea I. Noțiune și clasificare</i>	46
§1. Noțiune	46
§2. Clasificare	46
<i>Secțiunea II. Capacitatea de a încheia actul juridic civil</i>	47
§1. Noțiune	47
§2. Regula capacității	47
§3. Excepțiile capacității	47
<i>Secțiunea III. Consimțământul</i>	49
§1. Noțiune și accepțiuni	49

§2. Condițiile consumămantului	50
§3. Viciile consumămantului	51
3.1. Eroarea	52
3.1.1. Notiune	52
3.1.2. Clasificarea erorii.	53
3.1.3. Cazurile legale de eroare esențială	54
3.1.4. Condițiile erorii esențiale.....	55
3.1.5. Proba erorii esențiale	56
3.1.6. Sancțiunea erorii esențiale	56
3.1.7. Eroarea privind propria prestație	56
3.1.8. Eroarea nescuzabilă	56
3.1.9. Eroarea de calcul	57
3.1.10. Invocarea erorii cu bună-credință	57
3.2. Dolul	57
3.2.1. Notiune	57
3.2.2. Structura dolului	58
3.2.3. Clasificarea dolului.....	58
3.2.4. Condițiile dolului.....	59
3.2.5. Proba dolului	60
3.2.6. Sancțiunea dolului	60
3.3. Violența (<i>metus</i>).....	60
3.3.1. Notiune	60
3.3.2. Clasificarea violenței	61
3.3.3. Condițiile violenței	62
3.3.3.1. Elementul material al violenței. Amenințarea	62
3.3.3.2. Gravitatea temerii	64
3.3.3.3. Obiectul amenințării	65
3.3.3.4. Caracterul injust al amenințării.....	67
3.3.4. Temerea reverențiară	68
3.3.5. Starea de necesitate, o nouă formă de violență.....	68
3.3.6. Observații privind reglementarea stării de necesitate.....	69
3.3.7. Proba violenței.....	72
3.3.8. Sancțiune	72
3.3.9. Daune-interese	73
3.4. Leziunea	74
3.4.1. Notiune	74
3.4.2. Trăsăturile leziunii reglementate de noul Cod civil.....	76
3.4.3. Sancțiunea leziunii.....	77
<i>Secțiunea IV. Obiectul actului juridic civil</i>	78
§1. Notiune și evoluție	78
§2. Reglementare.....	81
§3. Condiții.....	82
<i>Secțiunea V. Cauza actului juridic civil</i>	87
§1. Notiune și evoluție	87
§2. Condițiile cauzei.....	88
§3. Proba cauzei	91

§4. Sancțiunea cauzei	91
<i>Secțiunea VI. Forma actului juridic civil</i>	91
§1. Noțiune	91
§2. Principiul consensualismului	92
2.1. Forma cerută <i>ad validitatem</i>	92
2.1.1. Definiție	92
2.1.2. Condiții	93
2.2. Forma cerută <i>ad probationem</i>	93
2.2.1. Definiție	93
2.2.2. Domeniu de aplicare	93
2.2.3. Sancțiunea	93
2.3. Forma cerută pentru opozabilitate	94
2.3.1. Definiție	94
2.3.2. Sancțiunea	94
Capitolul III. Efectele actului juridic civil	95
<i>Secțiunea I. Identificare</i>	95
§1. Noțiune	95
§2. Enumerare	95
2.1. Principiul forței obligatorii a actului juridic civil (<i>pacta sunt servanda</i>)	95
2.1.1. Noțiune	95
2.1.2. Fundament	96
2.1.3. Consecințele forței obligatorii a actului juridic civil	97
2.1.4. Excepții de la principiul <i>pacta sunt servanda</i>	98
2.2. Irevocabilitatea actului juridic civil	98
2.2.1. Noțiune	98
2.2.2. Excepții de la principiul irevocabilității actului juridic civil	98
2.3. Principiul relativității efectelor actului juridic	99
2.3.1. Noțiune	99
2.3.2. Efectele și opozabilitatea actului juridic civil	99
2.3.3. Excepțiile de la principiul relativității efectelor actului juridic	100
2.3.3.1. Excepțiile aparente	101
2.3.3.1.1. Avânzii-cauză	101
2.3.3.1.2. Promisiunea faptei altuia (convenția de porte-fort)	102
2.3.3.1.3. Reprezentarea	103
2.3.3.1.4. Contractul colectiv de muncă	104
2.3.3.1.5. Acțiunile directe	104
2.3.3.4. Excepții de la opozabilitatea actului juridic civil. Simulația	104
2.3.3.4.1. Noțiune	104
2.3.3.4.2. Condițiile simulației	105
2.3.3.4.3. Formele simulației	105
2.3.3.4.4. Efectele simulației	106
2.3.3.4.5. Acțiunea în simulație	106
2.3.3.4.6. Proba simulației	106
2.3.3.4.7. Sancțiunea simulației	106

2.3.5. Excepții reale de la principiul relativității efectelor actului juridic.	
Stipulația pentru altul (contractul în favoarea unei terțe persoane)	107
2.3.5.1. Noțiune	107
2.3.5.2. Condițiile stipulației pentru altul	108
2.3.5.3. Natura juridică a stipulației pentru altul	108
2.3.5.4. Efectele stipulației pentru altul	109
Capitolul IV. Nulitatea actului juridic civil.....	110
<i>Secțiunea I. Considerații generale</i>	110
§1. Noțiune	110
§2. Funcțiile nulității	111
§3. Evoluția concepției despre nulitate	112
§4. Clasificarea nulității contractului	113
4.1. Interesul clasificării nulităților	113
4.2. Nulitate absolută și nulitate relativă	114
4.3. Nulitate parțială și nulitate totală	114
4.4. Nulitate expresă și nulitate virtuală	115
4.5. Nulitate de fond și nulitate de formă	115
4.6. Nulitate amiabilă, nulitate judiciară și nulitate de drept	116
§5. Delimitarea nulității față de alte sancțiuni de drept civil.....	117
5.1. Interesul delimitării	117
5.2. Nulitatea și rezoluțunea	117
5.3. Nulitatea și rezilierea	118
5.4. Nulitatea și revocarea	118
5.5. Nulitatea și reducțunea	119
5.6. Nulitatea și inopozabilitatea	119
5.7. Nulitatea și caducitatea	120
5.8. Nulitatea și inexistența actului juridic civil	120
<i>Secțiunea II. Cauzele de nulitate</i>	121
§1. Cauzele de nulitate absolută	121
§2. Cauzele de nulitate relativă	122
<i>Secțiunea III. Regimul juridic al nulității</i>	122
§1. Noțiune	122
§2. Regimul juridic al nulității absolute	122
§3. Regimul juridic al nulității relative	123
<i>Secțiunea IV. Efectele nulității actului juridic civil</i>	125
§1. Noțiune	125
§2. Principiul retroactivității efectelor nulității actului juridic civil.....	126
2.1. Noțiune	126
2.2. Excepțile de la principiul retroactivității	126
§3. Principiul restabilirii situației anterioare (<i>restitutio in integrum</i>).....	127
3.1. Noțiune	127
3.2. Excepții	128
§4. Principiul anulării actului subsecvent ca urmare a anulării actului inițial <i>(resoluto iure dantis resolutur ius accipientis)</i>	129

4.1. Noțiune	129
4.2. Excepții	129
§5. Excepții ale principiului <i>quod nullum est nullum producit efectum</i>	130
5.1. Justificarea excepțiilor	130
5.2. Conversiunea actului juridic civil	130
5.3. Principiul aparenței de drept (<i>error communis facit ius</i>)	130
5.4. Principiul răspunderii civile delictuale	131
Tema II. PERSOANA FIZICĂ	132
<i>Secțiunea I. Capacitatea persoanei fizice: capacitatea de folosință și capacitatea de exercițiu.....</i>	132
§1. Capacitatea de folosință a persoanei fizice	132
1. Noțiunea și trăsături juridice ale capacității de folosință.....	132
2. Începutul capacității de folosință.....	133
3. Continutul capacității de folosință.....	133
4. Îngrădirile capacității de folosință.....	134
4.1. Îngrădiri cu caracter de sancțiune	134
4.2. Îngrădiri cu caracter de protecție	134
5. Încetarea capacității de folosință a persoanei fizice	135
5.1. Declararea judecătorească a morții persoanei fizice	136
5.2. Anularea hotărârii judecătorești de declarare a morții	136
5.3. Comoriții	137
§2. Capacitatea de exercițiu a persoanei fizice	137
6. Noțiune și caractere juridice	137
7. Lipsa capacității de exercițiu a persoanei fizice	138
8. Capacitate de exercițiu restrânsă	138
9. Capacitatea anticipată de exercițiu	138
10. Capacitatea de exercițiu deplină	138
11. Încetarea capacității de exercițiu	139
<i>Secțiunea II. Ocrotirea persoanei fizice</i>	139
§1. Ocrotirea minorului	139
1. Ocrotirea părintească – noțiune și principiile ocrotirii părintești	139
2. Continutul și exercitarea ocrotirii părintești	139
3. Răspunderea părinților	140
§2. Tutela minorului	141
4. Noțiunea, caracterele juridice și principiile tuteliei	141
5. Deschiderea tuteliei	142
6. Numirea tutorelui	142
7. Consiliul de familie	143
8. Continutul ocrotirii prin tutelă	144
9. Controlul exercitării tuteliei	145
10. Încetarea tuteliei	145
§3. Curatela specială a minorului	146
11. Noțiune, instituire, exercitare	146
§4. Ocrotirea bolnavului psihic prin interdicția judecătorească	146
12. Noțiune	146

13. Condițiile punerii sub interdicție	147
14. Procedura punerii sub interdicție.....	147
15. Efectele punerii sub interdicție judecătorească	148
16. Ridicarea și înacetarea interdicției judecătoarești.....	149
§5. Ocrotirea persoanei fizice prin curatelă	149
17. Definiția și cazurile de instituire a curatelei.....	149
18. Numirea curatorului	150
19. Încetarea curatelei	150
<i>Secțiunea III. Identificarea persoanei fizice</i>	150
1. Introducere	150
§1. Numele persoanei fizice	151
2. Definiție, conținut și caractere juridice	151
3. Numele de familie propriu-zis.....	152
4. Schimbarea numelui pe cale administrativă.....	153
5. Retranscrierea numelui de familie.....	153
6. Pseudonimul	153
7. Poreclă.....	154
§2. Codul numeric personal	154
§3. Domiciliul persoanei fizice.....	154
8. Definiție, importanță și caractere juridice	154
9. Felurile domiciliului.....	155
9.1. Domiciliul de drept comun	155
9.2. Domiciliul legal	155
9.3. Domiciliul convențional	156
9.4. Domiciliul profesional	156
§3. Reședința persoanei fizice	156
<i>Secțiunea IV. Starea civilă a persoanei fizice</i>	157
1. Noțiune și caractere juridice	157
§1. Conținutul stării civile	157
2. Filiația	157
3. Starea conjugală a persoanei fizice	159
4. Sexul.....	159
5. Cetățenia.....	159
6. Vârsta	159
§2. Izvoarele stării civile	159
7. Faptele de stare civilă.....	159
8. Actele de stare civilă	160
9. Hotărârea judecătorească.....	160
§3. Înregistrările de stare civilă	160
§4. Folosirea stării civile	162
§5. Proba stării civile	163
Tema III. PERSOANA JURIDICĂ	164
§1. Aspecte introductive.....	164
1. Noțiune și fundament	164
2. Elementele constitutive ale persoanei juridice	164

2.1. Organizare de sine stătătoare	164
2.2. Patrimoniul persoanei juridice	165
2.3. Scopul propriu.....	165
3. Clasificarea persoanelor juridice	165
§2. Înființarea persoanei juridice	166
§3. Capacitatea civilă a persoanei juridice	166
4. Capacitatea de folosință a persoanei juridice	166
5. Capacitatea de exercițiu a persoanei juridice	168
§4. Identificarea persoanei juridice	169
6. Denumirea persoanei juridice.....	170
7. Sediul persoanei juridice	170
8. Alte atribute de identificare a persoanei juridice.....	170
9. Hotărârile organelor de conducere	171
10. Obligațiile membrilor organelor de conducere	171
5.3. Atacarea actelor ilegale.....	171
11. Efectele actelor juridice emise de organele de administrare ale persoanei juridice	172
12. Răspunderea	172
§6. Reorganizarea persoanei juridice	173
13. Formele reorganizării persoanei juridice.....	173
14. Fuziunea persoanelor juridice	173
15. Divizarea persoanelor juridice	173
16. Transformarea persoanei juridice.....	174
17. Opoziția	174
§7. Încetarea persoanei juridice	174
18. Modalități	174
19. Dizolvarea persoanei juridice.....	174
20. Efectele dizolvării. Lichidarea persoanei juridice	175
Tema IV. PRESCRIPTIA EXTINCTIVĂ ȘI DECĂDEREA	178
Capitolul I. Prescripția extictivă	178
<i>Secțiunea I. Caracterizarea generală</i>	178
§1. Noțiune	178
§2. Fundament.....	179
§3. Funcții	180
§4. Natura juridică.....	181
§5. Invocarea prescripției extictive	181
§6. Reguli aplicabile prescripției extictive	182
<i>Secțiunea II. Efectele prescripției extictive</i>	182
§1. Noțiune	182
§2. Stingerea dreptului material la acțiune.....	183
§3. Consecințe juridice adiacente.....	183
§4. Supraviețuirea dreptului subiectiv.....	184
<i>Secțiunea III. Domeniul prescripției extictive</i>	184
§1. Noțiune	184

§2. Drepturile reale principale	185
§3. Drepturile reale accesorii	185
§4. Drepturile de creață	185
§5. Drepturile nepatrimoniale	185
§6. Apărarea dreptului subiectiv pe calea excepției	186
§7. Acțiunea în constatare	186
§8. Acțiunea în repararea prejudiciilor morale	187
§9. Acțiunile mixte	187
§10. Dualitatea acțiunilor	187
§11. Prescripția acțiunilor de carte funciară	188
§12. Prescripția în materie succesorala	188
<i>Secțiunea IV. Termenele prescripției extictive</i>	190
§1. Noțiune și clasificare	190
§2. Termenul general de prescripție extictivă	190
§3. Termenele speciale de prescripție extictivă	190
<i>Secțiunea V. Cursul prescripției extictive</i>	191
§1. Începutul prescripției extictive	191
§2. Reguli speciale privind începutul prescripției extictive	191
<i>Secțiunea VI. Suspendarea prescripției extictive</i>	192
§1. Noțiune	192
§2. Cauzele generale de suspendare	192
§3. Cauze de suspendare în materie succesorala	194
§4. Alte cauze de suspendare	194
§5. Efectele suspendării	194
<i>Secțiunea VII. Întreruperea prescripției extictive</i>	195
§1. Noțiune	195
§2. Cauzele de întrerupere	195
§3. Efectele întreruperii	196
§4. Beneficiul întreruperii prescripției	196
§5. Repunerea în termen	197
5.1. Noțiune	197
5.2. Termen	197
5.3. Cazuri speciale	197
5.4. Efectul repunerii în termen	198
<i>Secțiunea VIII. Împlinirea prescripției extictive</i>	198
§1. Noțiune	198
§2. Reguli de calcul al termenelor	198
Capitolul II. Decăderea	199
§1. Noțiune și clasificare	199
§2. Regimul termenelor de decădere	199
Tema V. DREPTUL DE PROPRIETATE ȘI POSESIA	200
Capitolul I. Dreptul de proprietate în general	200
§1. Perspectivele abordării	200

§2. Acceptări	201
§3. Clasificări ale dreptului de proprietate	201
Capitolul II. Dreptul de proprietate privată	202
<i>Secțiunea I. Caracterizare generală</i>	202
§1. Definiția legală	202
§2. Definiții doctrinare	202
§3. Caracterele juridice ale dreptului de proprietate	203
3.1. Drept absolut	203
3.2. Drept exclusiv	204
3.3. Drept perpetuu	204
<i>Secțiunea II. Conținutul dreptului de proprietate</i>	205
§1. Posesia (<i>ius possidendi</i>)	205
§2. Folosința (<i>ius utendi și ius fruendi</i>)	205
§3. Dispoziția (<i>ius abutendi</i>)	205
<i>Secțiunea III. Subiecții dreptului de proprietate privată</i>	206
§1. Persoanele fizice	206
§2. Străinii și apatrizii	206
§3. Persoanele juridice de drept privat	208
§4. Alți subiecți	209
§5. Statul și unitățile administrativ-teritoriale	209
<i>Secțiunea IV. Exercitarea dreptului de proprietate în limitele prevăzute de lege</i>	210
§1. Principiu	210
§2. Limite materiale ale dreptului de proprietate	211
2.1. Spațiul aerian	211
2.2. Subsolul	211
2.3. Terenurile cu ape	212
§3. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată	212
3.1. Limite legale	212
3.1.1. Inalienabilitatea unor bunuri	212
3.1.2. Protecția mediului și buna vecinătate	213
3.2. Limite convenționale ale exercitării dreptului de proprietate. Clauza de inalienabilitate	216
3.3. Limite judiciare. Abuzul de drept	217
3.4. Limitări excepționale ale folosinței unor bunuri	218
3.4.1. Rechiziția	218
3.4.2. Exproprierea pentru cauză de utilitate publică	219
<i>Secțiunea V. Regimul juridic al imobilelor proprietate privată</i>	223
§1. Edificarea și desființarea construcțiilor proprietate privată	223
§2. Circulația juridică a imobilelor proprietate privată	224
Capitolul III. Dreptul de proprietate publică	225
<i>Secțiunea I. Caracterizare generală</i>	225
§1. Reglementare	225
§2. Definiție	225
§3. Criterii de calificare	226

§4. Obiectul proprietății publice.....	226
§5. Dobândire	227
§6. Subiecți.....	227
<i>Secțiunea II. Caracterele juridice ale dreptului de proprietate publică</i>	227
§1. Regim juridic special.....	227
§2. Drept inalienabil.....	228
§3. Drept imprescriptibil	229
§4. Drept insesizabil.....	229
<i>Secțiunea III. Exercitarea dreptului de proprietate publică.....</i>	229
§1. Particularități	229
§2. Dreptul de administrare	230
2.1. Definiție	230
2.2. Natura juridică	230
2.3. Constituire.....	230
2.4. Caractere juridice	230
2.5. Conținut juridic	231
2.6. Subiecți	231
2.7. Stingerea dreptului de administrare	232
§3. Dreptul de concesiune	232
3.1. Noțiune.....	232
3.2. Reglementare	233
3.3. Obiect.....	233
3.4. Încetarea contractului de concesiune	234
§4. Închirierea bunurilor proprietate publică.....	234
§5. Dreptul de folosință cu titlu gratuit	234
5.1. Reglementare	234
5.2. Beneficiari.....	235
5.3. Caracterizare	235
Capitolul IV. Acțiunea în revendicare	236
<i>Secțiunea I. Caracterizare generală.....</i>	236
§1. Definiție.....	236
§2. Caractere juridice	236
<i>Secțiunea II. Regimul juridic al acțiunii în revendicare.....</i>	237
§1. Condiții de exercitare	237
§2. Proba dreptului de proprietate	238
<i>Secțiunea III. Acțiunea în revendicare mobiliară.....</i>	239
§1. Revendicarea bunurilor mobile de la posesorul de bună-credință.....	239
1.1. Prezumția de titlu	239
1.2. Posesia de bună-credință a bunurilor mobile	239
1.2.1. Fundamentarea regulii	240
1.2.2. Condițiile de aplicare a regulii de la art. 937 alin. (1) NCC.....	241
§2. Revendicarea bunului mobil pierdut sau furat de la terțul dobânditor de bună-credință	243
§3. Revendicarea bunului mobil de la cel care n-a respectat dispozițiile de la art. 941 și urm. NCC (hoț, găsitor, terț dobânditor de rea-credință).....	243

§4. Revendicarea de la găsitorul care s-a conformat dispozițiilor de la art. 941 NCC	243
§5. Efectele admiterii acțiunii în revendicare	244
Capitolul V. Posesia	245
<i>Secțiunea I. Caracterizare generală</i>	245
§1. Acceptări	245
§2. Fundament	245
§3. Definiție	245
§4. Elemente	246
§5. Dobândirea posesiei	247
§6. Exercitarea posesiei	247
§7. Proba posesiei	247
§8. De ce este apărată posesia?	247
§9. Detenția precară	248
§10. Intervertirea precarității în posesie	248
§11. Încetarea posesiei	249
<i>Secțiunea II. Viciile posesiei</i>	250
§1. Noțiune	250
1.1. Discontinuitatea	250
1.2. Violența	251
1.3. Clandestinitatea	251
<i>Secțiunea III. Efectele posesiei</i>	252
§1. Identificare	252
§2. Prezumția de proprietate în favoarea posesorului	253
§3. Dobândirea proprietății fructelor de către posesorul de bună-credință	253
§4. Protecția juridică a posesiei	255
4.1. Acțiunile posesorii	255
4.2. Acțiunea în complângere	256
4.3. Acțiunea specială în reintegrare (reintegranda)	257
Tema VI. EFECTELE CONTRACTELOR SINALAGMATICE	258
Capitolul I. Excepția de neexecutare a contractului (<i>exceptio non adimpleti contractus</i>)	258
§1. Noțiune	258
§2. Natură juridică și funcții	258
§3. Condiții	259
§4. Efecte	259
Capitolul II. Rezoluțunea și rezilierea contractului	260
§1. Noțiune	260
§2. Origine	260
§3. Natură juridică și fundament	260
§4. Clasificarea rezoluției	261
§5. Condițiile rezoluției judiciare	261

§6. Rezoluțunea convențională	261
§7. Rezoluțunea unilaterală	262
§8. Efectele rezoluțunii	262
§9. Rezilierea contractului.....	262
Capitolul III. Riscul contractului sinalagmatic.....	263
§1. Noțiune	263
§2. Reglementare.....	263
Tema VII. RĂSPUNDEREA DELICTUALĂ.....	264
Capitolul I. Despre răspunderea civilă în general	264
§1. Noțiune	264
§2. Evoluție	264
Capitolul II. Răspunderea civilă delictuală.....	267
<i>Secțiunea I. Răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie</i>	<i>267</i>
§1. Reglementare.....	267
§2. Fundamentul răspunderii delictuale	267
<i>Secțiunea II. Condițiile răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie</i>	<i>270</i>
§1. Enumerare	270
§2. Prejudiciul	270
2.1. Noțiune.....	270
2.2. Distincția pagubă-prejudiciu.....	270
2.3. Clasificarea prejudiciilor.....	272
2.3.1. Prejudicii patrimoniale, morale și corporale.....	272
2.3.2. Prejudicii previzibile și prejudicii imprevizibile.	274
2.3.3. Prejudicii prezente, viitoare și virtuale (potențiale).....	275
2.3.4. Prejudicii cauzate prin încălcarea drepturilor subiective și prejudicii cauzate prin vătămarea unui interes.....	277
2.4. Condițiile reparării prejudiciului.....	281
2.5. Principiile reparării prejudiciului	282
2.5.1. Principiul reparării integrale a prejudiciului.....	282
2.5.2. Principiul reparării în natură a prejudiciului.....	283
2.5.3. Principiul răspunderii solidare.....	284
2.6. Repararea prin echivalent a prejudiciului.	284
§3. Fapta ilicită.....	287
3.1. Noțiune.....	287
3.2. Caracterul ilicit al faptei	287
3.3. Cauze care înlătură caracterul ilicit al faptei.....	288
3.3.1. Legitima apărare.....	288
3.3.2. Starea de necesitate.....	289
3.3.3. Divulgarea licită a secretului comercial.	289
3.3.4. Îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege	289
3.3.5. Clauza de neresponsabilitate (consumămantul victimei).	290
§4. Raportul de cauzalitate	291

4.1. Noțiune	291
4.2. Sistemele propuse pentru stabilirea raportului de cauzalitate	291
4.3. Cauzele care exclud raportul de cauzalitate	292
4.3.1. Forța majoră	292
4.3.2. Cazul fortuit	293
4.3.3. Fapta victimei sau fapta unui terț	294
§5. Vinovăția	294
5.1. Definiție	294
5.2. Formele vinovăției	295
5.3. Gradele culpei	295
5.4. Criterii de apreciere a vinovăției	296
<i>Secțiunea III. Răspunderea pentru fapta minorului sau a celui pus sub interdicție</i>	297
§1. Sediul materiei	297
§2. Persoane responsabile	298
§3. Finalitate	298
§4. Reglementare	299
§5. Fundament	300
<i>Secțiunea IV. Răspunderea comitenților pentru prejudiciile cauzate de prepușii lor</i>	301
§1. Sediul materiei	301
§2. Finalitate	302
§3. Fundamental răspunderii comitentului	302
§4. Condițiile răspunderii comitentului	304
§5. Efectele răspunderii comitentului	307
<i>Secțiunea V. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale sau de lucruri</i>	307
Subsecțiunea 1. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale	307
§1. Sediul materiei	307
§2. Fundament	307
§3. Condiții	308
§4. Cauze de exonerare	308
§5. Efecte	308
Subsecțiunea 2. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri	308
§1. Sediul materiei	308
§2. Fundament	309
§3. Noțiunea de „lucru”	309
§4. Noțiunea de „pază a lucrului”	310
§5. Persoanele îndreptățite să invoke prevederile art. 1376 NCC	310
§6. Condițiile răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri	311
§7. Efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri	311
§8. Cauzele exoneratoare de răspundere	312
Subsecțiunea 3. Răspunderea pentru ruina edificiului	312
§1. Sediul materiei	312
§2. Fundament	313
§3. Persoanele răspunzătoare	313
§4. Condiții	313
§5. Cauze de exonerare	313

§6. Efecte.....	313
<i>Secțiunea VI. Răspunderea pentru aruncarea din imobil a unui lucru</i>	314
Capitolul III. Răspunderea civilă contractuală	315
§1. Sediul materiei	315
§2. Definiție.....	315
§3. Raportul dintre răspunderea delictuală și cea contractuală	315
§4. Condițiile răspunderii contractuale	316
4.1. Prejudiciul.....	317
4.2. Raportul de cauzalitate.....	317
4.3. Încălcarea obligațiilor contractuale	318
4.4. Vinovăția debitului	318
§5. Daunele-interese.....	319
5.1. Noțiune.....	319
5.2. Clasificare	320
5.3. Condiția punerii în întârziere	320
5.4. Efectele punerii în întârziere.....	321
5.5. Clauze de modificare a răspunderii contractuale	321
§6. Evaluarea despăgubirilor	322
6.1. Evaluarea judiciară a daunelor-interese	322
6.2. Evaluarea convențională. Clauza penală.....	322
6.3. Evaluarea legală a daunelor interese	324
Tema VIII. CONTRACTE SPECIALE	325
Capitolul I. Contractul de vânzare	325
<i>Secțiunea I. Reglementarea legală, noțiunea și caracterele juridice</i>	325
§1. Reglementarea legală	325
§2. Noțiunea	325
§3. Caractere juridice	326
3.1. Caracterul sinalagmatic.....	326
3.2. Vânzarea este un contract cu titlu oneros	326
3.3. Vânzarea este un contract comutativ	326
3.4. În principiu, vânzarea este un contract consensual	326
3.5. De regulă, vânzarea este un contract translativ de proprietate.....	327
3.6. Publicitatea dobândirii drepturilor reale imobiliare	328
<i>Secțiunea II. Condițiile de validitate</i>	328
§1. Consumămantul	329
1.1. Pactul de opțiune.....	329
1.2. Promisiunea unilaterală de vânzare (și de cumpărare).....	330
1.3. Promisiunea bilaterală de vânzare (și de cumpărare).....	331
1.4. Dreptul de preemپtiune.....	332
§2. Capacitatea de a contracta	335
2.1. Regula	335
2.2. Incapacităile	335
2.2.1. Incapacități de a cumpăra	335

2.2.2. Incapacitate de a vinde	337
§3. Obiectul contractului de vânzare	337
3.1. Bunul vândut. Condiții.....	337
3.2. Prețul. Condiții.....	341
§4. Cauza	342
<i>Secțiunea III. Efectele contractului de vânzare</i>	343
§1. Interpretarea clauzelor contractuale	343
§2. Obligațiile vânzătorului	343
2.1. Obligația de a transmite proprietatea bunului sau dreptului vândut	343
2.2. Predarea bunului	344
2.3. Garanția contra evicțiunii	346
2.4. Garanția contra viciilor bunului vândut.....	351
§3. Garanția pentru lipsa calităților convenite	355
§4. Garanția pentru buna funcționare	355
§5. Obligațiile cumpărătorului	356
<i>Secțiunea IV. Varietăți de vânzare</i>	358
§1. Vânzarea bunurilor de gen	358
§2. Vânzarea în bloc.....	359
§3. Vânzarea după moștră sau model.....	359
§4. Vânzarea pe încercate.....	359
§5. Vânzarea pe gustate.....	360
§6. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare.....	360
§7. Vânzarea cu plata prețului în rate și rezerva proprietății.....	361
§8. Vânzarea bunului altuia.....	362
§9. Vânzarea cu arvună	363
§10. Vânzarea moștenirii	364
§11. Vânzarea de drepturi litigioase.....	365
Capitolul II. Contractul de donație	367
<i>Secțiunea I. Reglementarea legală, noțiunea și caracterele juridice</i>	367
§1. Reglementarea legală	367
§2. Noțiune	367
§3. Caractere juridice	367
3.1. Donația este un contract unilateral.....	367
3.2. Donația este un contract solemn	367
3.3. Donația este un contract cu titlu gratuit	368
3.4. Donația este un contract irevocabil.....	368
3.5. Donația este un contract translativ de proprietate.....	368
§4. Condițiile de validitate a contractului de donație.....	369
4.1. Obiectul.....	369
4.2. Capacitatea.....	369
4.3. Consimțământul	370
4.4. Cauza	371
4.5. Condiții de formă	371
4.5.1. Promisiunea de donație.....	371
4.5.2. Încheierea contractului de donație între prezenți.....	372

4.5.3. Încheierea contractului de donație între absenți	373
4.5.4. Actul estimativ	373
<i>Secțiunea II. Irevocabilitatea donațiilor</i>	374
§1. Principiul irevocabilității. Reglementare	374
§2. Clauze incompatibile cu principiul irevocabilității	374
§3. Clauze permise	375
§4. Revocarea donațiilor. Cauze legale	376
4.1. Revocarea pentru ingratitudine	376
4.2. Revocarea pentru neexecutarea sarcinii	378
<i>Secțiunea III. Tipuri de donații</i>	379
§1. Donațiile simulate	379
§2. Donațiile indirekte	380
§3. Darul manual	381
§4. Donațiile făcute viitorilor soți în vederea căsătoriei și donațiile între soți	382
<i>Secțiunea IV. Efectele contractului de donație</i>	384
§1. Efecte între părți	384
1.1. Reguli generale. Efectul translativ al contractului	384
1.2. Obligațiile donatorului	384
1.3. Obligațiile donatarului	385
§2. Efecte față de terți	385
Capitolul III. Contractul de locațiu...	386
<i>Secțiunea I. Noțiunea, caracterele juridice și condițiile de validitate ale contractului de locațiu...</i>	386
§1. Noțiunea contractului de locațiu	386
§2. Varietățile contractului de locațiu	386
§3. Caracterele juridice ale contractului de locațiu	386
§4. Condițiile de validitate ale contractului de locațiu	388
4.1. Capacitatea părților	388
4.2. Consimțământul	389
4.3. Obiectul contractului de locațiu	389
4.4. Cauza	390
<i>Secțiunea II. Efectele contractului de locațiu</i>	390
§1. Obligațiile locatorului	390
1.1. Obligația de predare	390
1.2. Obligația de a menține bunul în stare corespunzătoare de folosință pe toată durata contractului	390
1.3. Obligația de garanție	391
§2. Obligațiile locatarului	393
2.1. Obligația de a lua în primire bunul dat în locațiu...	393
2.2. Plata chiriei	393
2.3. Obligația de a folosi bunul cu prudență și diligență	394
2.4. Obligația de restituire a bunului în starea în care a fost predat	395
<i>Secțiunea III. Sublocațiu...</i>	395
§1. Sublocațiu...	395

§2. Cesiunea	396
<i>Secțiunea IV. Încetarea locațiunii</i>	396
§1. Denunțarea unilaterală a contractului.....	397
§2. Expirarea termenului locațiunii	397
§3. Rezilierea pentru neexecutarea obligațiilor	398
§4. Imposibilitatea folosirii bunului	399
§5. Desființarea titlului locatorului	399
§6. Înstrăinarea bunului dat în locațiune	399
§7. Moartea locatarului	400
Capitolul IV. Contractul de mandat	401
<i>Secțiunea I. Notiune și caractere juridice. Felurile mandatului</i>	401
§1. Notiune	401
§2. Caractere juridice	401
§3. Felurile mandatului	402
<i>Secțiunea II. Mandatul cu reprezentare</i>	402
§1. Notiunea și condițiile de validitate	402
1.1. Notiune	402
1.2. Delimitarea de alte contracte înrudite	402
1.3. Forma mandatului	403
1.4. Dovada mandatului	404
1.5. Capacitatea părților	404
1.6. Consimțământul	404
1.7. Obiectul și durata contractului de mandat	406
1.8. Întinderea mandatului	406
<i>Secțiunea III. Efectele contractului de mandat</i>	407
§1. Efectele contractului de mandat între părți	407
1.1. Obligațiile mandatarului	407
1.1.1. Obligația de a îndeplini mandatul	407
1.1.2. Obligația de a da socoteală despre îndeplinirea mandatului	408
1.1.3. Obligația de a răspunde pentru faptele persoanei substituite în executarea mandatului	409
1.1.4. Obligația de conservare a bunurilor mandantului	410
§2. Obligațiile mandantului	410
2.1. Obligația de a-l dezdauna pe mandatar	410
2.2. Obligația de a plăti remunerația stabilită mandatarului	410
§3. Efecte față de terți	411
3.1. Raporturile dintre mandant și terți	411
3.2. Raporturile dintre mandatar și terți	412
<i>Secțiunea IV. Încetarea contractului de mandat</i>	412
§1. Revocarea mandatului	412
§2. Renunțarea mandatarului	413
§3. Moartea, incapacitatea sau falimentul mandatarului ori mandantului	413
§4. Efectele încetării mandatului	414
<i>Secțiunea V. Mandatul fără reprezentare</i>	414

Tema IX. SUCCESIUNI	416
Capitolul I. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	416
§1. Considerații generale privind condițiile dreptului de a moșteni.....	416
§2. Capacitatea de a moșteni	416
2.1. Considerații generale privind capacitatea de a moșteni	416
2.2. Persoanele care au capacitatea de a moșteni	418
2.3. Persoanele care nu au capacitatea de a moșteni	420
2.4. Inventarul noutăților	421
§3. Nedemnitatea succesorala	422
3.1. Noțiunea și reglementarea legală a nedemnitații succesorale	422
3.2. Natura juridică a nedemnitații succesorale	422
3.3. Cazurile de nedemnitate succesorala	423
3.4. Regimul juridic al nedemnitații	426
3.4.1. Regimul juridic al nedemnitații de drept	426
3.4.2. Regimul juridic al nedemnitații judiciare	426
3.5. Efectele nedemnitații succesorale	427
3.5.1. Efectele nedemnitații succesorale față de nedemn	428
3.5.2. Efectele nedemnitații succesorale față de terți.....	428
3.5.3. Înlăturarea nedemnitații	429
3.6. Inventarul noutăților	430
§4. Vocația la moștenire	430
4.1. Considerații generale privind vocația la moștenire	430
4.2. Vocația succesorala legală	430
4.3. Vocația succesorala conferită prin testament	432
4.4. Vocația la moștenire și capacitatea de folosință	433
4.5. Inventarul noutăților	433
Capitolul II. Devoluțiunea succesorala legală	434
<i>Secțiunea I. Principiile generale ale devoluțiunii legale a moștenirii</i>	434
§1. Considerații generale privind devoluțiunea legală a moștenirii	434
§2. Principiul chemării rудelor la moștenire în ordinea claselor de moștenitori.....	434
§3. Principiul proximității gradului de rudenie în cadrul aceleiași clase de moștenitori	436
§4. Principiul egalității între rudele din aceeași clasă și de același grad	437
§5. Reprezentarea succesorala.....	437
5.1. Noțiunea și reglementarea legală a reprezentării succesorale	437
5.2. Domeniul de aplicare a reprezentării succesorale	438
5.3. Condițiile reprezentării succesorale	438
5.4. Modul cum operează reprezentarea succesorala	440
5.5. Efectele reprezentării succesorale	442
5.6. Reprezentarea succesorala și retrasmisarea dreptului de opțiune succesorala	443
§6. Inventarul noutăților	444
<i>Secțiunea II. Drepturile succesorale ale soțului supraviețuitor al defuncțului</i>	445

§1. Considerații generale privind drepturile succesorale ale soțului supraviețuitor	445
1.1. Reglementarea legală a drepturilor succesorale ale soțului supraviețuitor	445
1.2. Condițiile cerute de lege soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni	446
1.3. Corelația dintre dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor și regimul matrimonial ales	448
1.4. Enumerarea drepturilor succesorale ale soțului supraviețuitor	449
§2. Un drept de moștenire, în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori sau, în lipsa acestora, un drept de moștenire exclusiv	449
§3. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor	451
§4. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor	453
§5. Procedura de calcul a drepturilor succesorale ale soțului supraviețuitor	455
§6. Inventarul noutăților	456
<i>Secțiunea III. Drepturile succesorale ale rудelor defunctului</i>	457
§1. Clasa I de moștenitori legali	457
1.1. Noțiune	457
1.2. Împărțirea moștenirii	460
1.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al descendenților	461
§2. Clasa a II-a de moștenitori legali	462
2.1. Ascendenții privilegiați	462
2.1.1. Noțiune	462
2.1.2. Împărțirea moștenirii	463
2.1.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților privilegiați	466
2.2. Colateralii privilegiați	466
2.2.1. Noțiune	466
2.2.2. Împărțirea moștenirii între colateralii privilegiați și între aceștia și ascendenții privilegiați	467
2.2.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor privilegiați	470
§3. Clasa a III-a de moștenitori legali	470
3.1. Noțiune	470
3.2. Împărțirea moștenirii	471
3.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților ordinari	471
§4. Clasa a IV-a de moștenitori legali	472
4.1. Noțiune	472
4.2. Împărțirea moștenirii	472
4.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor ordinari	472
§5. Inventarul noutăților	473
Capitolul III. Devoluția testamentară a moștenirii	474
<i>Secțiunea I. Formele testamentului</i>	474
§1. Considerații generale privind formele testamentului	474
§2. Testamentele ordinare	474
2.1. Testamentul olograf	474
2.1.1. Noțiunea testamentului olograf și reglementarea legală a acestuia	474

2.1.2. Avantajele și inconvenientele testamentului olograf	475
2.1.3. Condițiile speciale de formă ale testamentului olograf	476
2.1.4. Deschiderea testamentului olograf	478
2.1.5. Forța probantă a testamentului olograf.....	479
2.2. Testamentul autentic	480
2.2.1. Noțiunea testamentului autentic și reglementarea legală a acestuia	480
2.2.2. Avantajele și inconvenientele testamentului autentic.....	480
2.2.3. Autentificarea testamentului.....	481
2.2.4. Înregistrarea testamentului autentic	482
2.2.5. Forța probantă a testamentului autentic	483
§3. Testamentele privilegiate	483
3.1. Noțiunea testamentelor privilegiate și reglementarea legală a acestora.....	483
3.2. Testamentul făcut în timp de epidemii, catastrofe, războaie sau alte asemenea împrejurări exceptiionale	483
3.3. Testamentul făcut la bordul unei nave sau aeronave	484
3.4. Testamentul militarilor	484
3.5. Testamentul făcut de o persoană internată într-o instituție sanitară.....	484
3.6. Reguli comune testamentelor privilegiate	484
§4. Testamentul sumelor și valorilor depozitate	486
§5. Conversiunea formei testamentare	486
§6. Inventarul noutăților	487
<i>Secțiunea II. Rezerva succesorală</i>	488
§1. Noțiunea rezervei succesorale și reglementarea legală a acesteia.....	488
§2. Caracterele juridice ale rezervei succesorale.....	489
2.1. Rezerva succesorală reprezintă o parte a moștenirii (<i>pars hereditatis</i>)	489
2.2. Rezerva succesorală este indisponibilă	491
§3. Întinderea rezervei succesorale	491
3.1. Considerații generale privind întinderea rezervei succesorale.....	491
3.2. Rezerva soțului supraviețuitor al defuncțului	492
3.2.1. Imputarea rezervei soțului supraviețuitor asupra moștenirii	493
3.2.2. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	494
3.3. Rezerva descendenților defuncțului	498
3.4. Rezerva ascendenților privilegiați ai defuncțului.....	499
§4. Calculul rezervei succesorale și al cotității disponibile.....	500
4.1. Determinarea activului brut al moștenirii	501
4.2. Stabilirea activului net al moștenirii	502
4.3. Reunirea fictivă a valorii donațiilor făcute de către defunct	504
4.3.1. Gratuități care nu sunt supuse reunirii	504
4.3.2. Evaluarea bunurilor donate.....	505
4.4. Considerații finale privind calculul rezervei succesorale și al cotității disponibile.....	507
§5. Reducțiunea liberalităților excesive	507
5.1. Noțiunea reducției liberalităților excesive și reglementarea legală a acesteia.....	507
5.2. Persoanele care pot invoca reducțiunea liberalităților excesive.....	508
5.3. Ordinea reducției liberalităților excesive.....	509

5.4. Căile procedurale de exercitare a dreptului la reducțune	511
5.5. Efectele reducțunii liberalităților excesive.....	513
5.6. Reducțunea unor liberalități speciale	515
§6. Inventarul noutăților	517
Capitolul IV. Dreptul de opțiune succesorală	520
<i>Secțiunea I. Considerații generale privind dreptul de opțiune succesorală.....</i>	520
§1. Noțiunea de opțiune succesorală și reglementarea legală a acesteia	520
§2. Subiectele dreptului de opțiune succesorală.....	523
§3. Caracterele juridice ale actului de opțiune succesorală	524
§4. Condițiile de validitate ale actului de opțiune succesorală.....	527
4.1. Capacitatea cerută pentru exercitarea dreptului de opțiune succesorală	527
4.2. Consimțământul neviciat	527
4.3. Obiectul actului de opțiune succesorală.....	528
4.4. Cauza actului de opțiune succesorală	528
4.5. Forma actului de opțiune succesorală	528
4.6. Sanctiunea nerespectării condițiilor de validitate a actului de opțiune succesorală.....	529
§5. Exercitarea dreptului de opțiune succesorală	529
5.1. Termenul de opțiune succesorală.....	529
5.2. Natura juridică a termenului de opțiune succesorală	530
5.3. Domeniul de aplicare a termenului de opțiune succesorală	530
5.4. Începutul termenului de opțiune succesorală	530
5.5. Suspendarea și repunerea în termen în materia dreptului de opțiune succesorală.....	532
5.6. Reducerea termenului de opțiune.....	534
5.7. Prorogarea termenului de opțiune succesorală.....	534
5.8. Efectele împlinirii termenului de opțiune succesorală	535
§6. Inventarul noutăților	535
<i>Secțiunea II. Acceptarea moștenirii.....</i>	536
§1. Noțiunea și reglementarea legală a acceptării moștenirii	536
§2. Felurile acceptării.....	537
2.1. Acceptarea voluntară	537
2.1.1. Acceptarea voluntară expresă	537
2.1.2. Acceptarea voluntară tacită	539
2.2. Acceptarea forțată	542
2.2.1. Noțiunea acceptării forțate și reglementarea legală a acesteia	542
2.2.2. Condițiile acceptării forțate	542
2.3. Efectele acceptării moștenirii.....	546
2.3.1. Efectele generale ale acceptării moștenirii	546
2.3.2. Efectele speciale ale acceptării moștenirii	547
2.4. Întocmirea inventarului și luarea măsurilor speciale de conservare a bunurilor successorale	548
2.4.1. Întocmirea inventarului bunurilor successorale	548
2.4.2. Măsurile speciale de conservare a bunurilor successorale	549
§3. Inventarul noutăților	550

<i>Secțiunea III. Renunțarea la moștenire</i>	551
§1. Noțiunea renunțării la moștenire și reglementarea legală a acesteia	551
§2. Condițiile de validitate a renunțării la moștenire	551
2.1. Condiții speciale de fond	552
2.2. Condiții de formă	553
2.3. Nulitatea declarației de renunțare la moștenire	554
§3. Efectele renunțării la moștenire	554
§4. Revocarea renunțării la moștenire	556
4.1. Noțiunea, reglementarea legală și condițiile revocării renunțării la moștenire	556
4.2. Efectele revocării renunțării la moștenire	557
§5. Inventarul noutăților	557
Capitolul V. Petiția de ereditate și certificatul de moștenitor	559
§1. Noțiunea și reglementarea legală a petiției de ereditate	559
§2. Persoanele care pot obține recunoașterea calității de moștenitor	560
§3. Delimitarea petiției de ereditate de alte acțiuni civile asemănătoare	560
§4. Caracterele juridice ale petiției de ereditate	561
§5. Dovada calității de moștenitor în cadrul petiției de ereditate	562
5.1. Considerații generale privind dovada calității de moștenitor	562
5.2. Dovada calității de moștenitor prin certificatul de moștenitor	562
5.2.1. Considerații generale privind certificatul de moștenitor	562
5.2.2. Funcțiile certificatului de moștenitor	563
5.2.3. Puterea doveditoare a certificatului de moștenitor	564
5.3. Dovada calității de moștenitor prin alte mijloace de probă	566
§6. Efectele petiției de ereditate	567
§7. Inventarul noutăților	569